

U. B. BERGEN
16.11.45
Ms 1568 If. 45

10. mai 1943

Med livet som innsats kjæmper unge menn for vor sak, ved fronten, i luften og på sjøen. De ofrer alt for fremtiden.

Vi herhjemme skal følge dem i kampen. Med urokkelig tro på seieren, med usvekket tillid til dem, skal vi stå i sallet fylking bak dem. Som deres innsats i kampen fylder vore sind, skal vor tillid og tro fylde dem med kraft til at nå frem til en ny frihetsdag for det land de ofrer alt for.

Nyheter fra mandag til lørdag:

Strålende alliert seier i Tunis

Efter en forholåsvis stille helg ga meldingen tirsdag om at amerikanske tropper hadde inntatt Mateur en øvelse om en hurtigere utvikling på den tunesiske front. Amerikanerne som var kommet 15 km fra Terbourba stod i ryggen på de tyske stillinger som hadde front mot 1ste arme og tyskerne ved Terbourba, Djedeida og Mjedez-el-Bab var i fare for at bli omringet. Samtidig stod allierte tropper i nord 20 km fra Biserta mens franske tropper på den helt nordligste fløy hadde erobret et veikryss ved Atelsjøen. Tyskerne kunde ikke lenger benytte sin mest verifulde flyplass ved Biserta da denne lå under ild fra de allierte kanoner. Onsdag kom meldingen om at franske styrker hadde avskåret veien Pont du Fahs-Enfideville men 1ste arme i et tankslag ødela 12 tyske tanks og erobret den vigtige høide Djebel-el-Bab. 8de arme begyndte samtidig igjen at røre på sig. Utviklingen medførte stigende nervøsitet i Tyskland og Italia. Tyske styrker besatte de italienske Rhodosøer og italienerne regner med et angrep på Sicilia og muligheten for at måtte opgi denne ø.

Flyvirksmaten var like intens. Britiske fly bombet mandag Biserte og Lampedusa. 2 tyske transportfly, 1 jagerfly og 5 andre fly blev skutt ned. 2 allierte fly gikk tapt. 200 aksesskip ble meldt senket i Middelhavet i april. Tirsdag blev Reggio, Catania og flåtehavnen Taranto bombet uten egne tap. 2 forsyningskip og 1 jager ble senket og et tysk fly skutt ned. Tunis og Biserta ble igjen bombet torsdag. 2 skip ble senket og 7 skadet i Siciliastredet. 4 allierte fly gikk tapt. Times skrev onsdag at enden på felttoget i Tunis kunde være nær.

Lørdag kom så meldingen om at Tunis og Biserta var på allierte hender. Efter general Alexanders ordre: Kast fienden på sjøen og von Arnims: "Ikke et skridt tilbake" gikk de to britiske, de franske og amerikanske armeer til den seierrike sluttkamp, støttet av de voldsomste luftangrep i denne krigen og med sterkt innsats av flåten. Flyene gjorde 4500 utfall og kastet 600000 kg. bomber mot de tyske soldater. Samtidig ble alle større byer på Sicilia, bl.a. Messina, Catanía og Palermo bombet samt skibsfarten over stredet. Den 1ste arme brøt igjennem, gikk utenom Terbourba og fortsatte mot Tunis. Tyskerne samlet alt disponibelt tank og pansermateriell og såkte at stanse dem ved Maknassy men ble rendt overende og mistet fuldstendig fatningen. Større styrker ble omringet og tatt tilfange. Ved Tunis samlet tyskerne igjen alt disponibelt infanteri og artilleri for å stoppe opp for presset, men motstanden ble hørt; brutt og havneområdet i Tunis ble ødelagt.

besatt. Britterne måtte så kjempe sig frem fra gate til gate, og fra hus til hus. Kl 16 fredag var Tunis på britiske hender.

Samtidig rykket franske og amerikanske styrker frem mot Ferryville, avanserte gjennom det innviklete forsvarssystem til Biserta. Byen var samtidig lagt under beskytning av langtrekkende kanoner. 4 timer etter at troppene hadde kjørt rett gjennom de tyske stillinger i Ferryville og nogen timer etter at Tunis var erobret var også Biserta på allierte hender. De tyske styrker i Terbourba og omliggende høidår er omringet og den amerikanske kronikør sa at der ville ikke bli git dem mulighed for å slå et slag mere for Hitler. Pont du Fahs ble også erobret og resten av aksestyrkene er på vild flukt mot Cape Bone hvor de har valget mellom å overgi seg eller dø. Utanfor kysten venter Admiral Cunninghams flate på sin største chанс. De allierte tok under dagens operasjoner en mengde fanger og materiell.

Bakgrunnen for seieren er at den 8de arme hadde foretatt en meget hurtig omgruppering og så at si var smeltet sammen og deltok i den 1ste armes angrep. Videre var de allierte de sidste dage helt og fuldstendig herrer i luften. Det sies at angrepet var utført fuldstendig etter tysk mønster men meget bedre.

Airvåbenet senket på 42 skib mellom Tunis og Sicilia de sidste 48 timer. Denne melding fulgte like etter at det var meldt at 4 italienske destroyere og mange andre skib var blitt senket i Middelhavet. 2 italienske destroyere blev desuten skadet.

Den italienske regjering holdt idag et møte og skal ha anmodet Tyskland om øket hjelp.

I Moskva blir seieren i Tunis hilst som den største siden Stalingrad og tiljublet som skulle det gjelde den røde arme. De vestlige allierte har ikke alene vundet en seier i Afrika-de har også vundet russerne. De allierte armeer har lagt for dagen en slagkraft og vist at på samme måte som de til-intetgjorde fienden i 1918 vil tyskerne også bli slått i 1943. Fra øst trues "festningen Europa" av den maktige russiske hær. Atlanterhavskysten av englenderne og amerikanerne og nu trues også Middelhavskysten. Dette kommer samtidig med at der meldes om økte uroligheter i Balkanlandene, men mest betydning har det at Tyskland begynder sommerfelttoget uten virkelig plan.

Vestfronten:

Mandag meldtes at Trouville og Morient i Frankrike samt Imuyden i Holland var bombet i dagslys. 4 fly savnes. Imuyden ble angrepet igjen og også andre mål i Holland samt Belgien. 11 bombefly og 2 jagerfly gikk tapt. 7 tyske fly blev skutt ned. Der var ikke tyske fly over England. Nat til onsdag rettet det britiske flyvåpen det største 4 motorflyangrep mot Dortmund. Der blev kastet 1500 ton bomber eller like meget som da 1000 fly i sin tid var over Køln. I Dortmund ligger den største tyske fabrik for syntetisk bensin og angrepene gjaldt bl.a. denne samt oljeledningen mellom Dortmund-Emskanalen. 30 fly gikk tapt. Amerikanske fly angrep industrimål i Antwerpen, mens britiske fly angrep andre mål i Nederland og Frankrike. Abbeville bleb bombet. 10 tyske jager blev skutt ned. Norske fly skjært ned 3 tyske fly ved munningen av Somme. Kraft-

stasjonen i Haag blei bombet og 3 skib senket i Seinen. April viste den største britiske flyaktivitet over Tyskland. Der var 10 storangrep og der blev kastet ned 3000 ton bomber. I samme tidsrum kastet tyskerne over England 1/4 av den bombemengde englenderne har sluppet over Tyskland i et enkelt angrep. Angrepet mot München i sin tid bevirket en stop i jernbaneferbindelsen mellom Tyskland-Italia på 10 dage. De nyeste Moskitofly flyr fra England til Malta i et strekk.

Rusland: Kampene på Kuban har hele uken været hårdé. Fra søndag til onsdag mistet tyskerne 168 fly. Onsdag inndremmet tyskerne tapet av Krimkaia. Russerne meldte om fortsat luftaktivitet. Yderligere 57 tyske fly blev skutt ned. 11 russiske gik tapt. Torsdag stod russerne 13 km fra Novorossisk og hadde erobret 12 befestede stillinger. Flåten er stasjonert utenfor kysten og angriper fiendtlige skib samt okkuperte havner. Lørdag lykkedes det så russerne at gå over Kubanelven og slå en kile i de tyske linjer vest for Krømskaia. Novorossisk er demed fuldstendig omringet. De står mindre enn 8 km fra byen. På midtfronten og Leningradfronten er flere tyske stillinger blit jevnet med jorden. På Kalininfronten er der lokal fremgang. Ved Rostow er der artelleriduell.

Det russiske flyvåben har ved et angrep på en flyplass ved Donetsk ødelagt 114 tyske fly. Mål i Ukraina samt den rumenske havneby Constanca er blit kraftig bombet. Der er rettet storangrep mot Orel, Brjansk, Kurskaia samt Djenprpropretowsk. En flyplass på Kuban blei angrepet fredag. 350 tyske fly blev skutt ned i luften og ødelagt på bakken. Ca. 30 russiske fly gik tapt. I løpet av de tre sidste dage har russerne skutt ned 377 tyske fly og selv tapt 35. 3 tyske skib er senket av russerne i Barenshavet.

Forskjellig: Eden sa i en tale tirsdag at han personlig var overbevist om at tyskerne selv hadde drept de polske offiserer. Konflikten Polen-Rusland er forøvrig nu bilagt. Man er enig om at Tyskland er den felles fiende og Stalin uttalte at Sovjet ønsket et sterkt og fritt Polen.

Den finske kringkaster uttalte at når de allierte går i land i Europa vil Japan angripe Rusland. Tokio melder officielt at der består neutralitetspakt mellom Japan og Sovjet.

Senator Lavies uttaler i U.S.A. at det er hevet over enhver tvil at de allierte går til angrep på Europa i sommer.

Amerika sjøsatte i april 157 skib. Ialt er der i år sjøsat 540 skib. I mars ble produsert 3000 tanks, 6200 fly og 100 Liberty-skib.

I Tyskland er der voksende misnøie med de lave senkningstall og den tyske presse har søkt at undskydde saken. Men det har ikke gjort det bedre at admiral Lützow fremhever at grunnen var sterke allierte motforanstaltninger og sterkt sikrte konvoier. England opgir senkningene i april til 1/2 del av mars.

Avg Norges 797 prester gik kun 61 inn i N.S. og flere av disse er evakuert. På et møte innkaldt av Quisling møtte nemlig kun 16.

150 kommunale funksjonerer i Drammen fikk 6000 kroner i mulkt først ikke mistte til et møte de hadde fått ordre om. Til gjengjeld boikotter befolkningen kinoene i en måned.

4

Man er nu begyndt at ta gårder fra norske bønder og gi til
legionerer.

Senor Gaida fremhevet i en artikkel Japans henrettelse av al-
lierte flyvere som et strålende eksempel som burde følges av de
andre aksemakter.

Nyheter søndag:

Det tyske sammenbrudd i Tunis var en avgjort katastrofe. Tyskerne ble svineslåt av farten i angrepet og ydet liten motstand. De løp fra klær og geværer og fangrekken var så store at de allierte fortropper ikke visste hvad de skulde gjøre med dem. Der er fundet papirer hos tyskerne som viser at den tyske ledelse hadde meny at forsvarsstillingene var nesten uindtagelige. 3 maktige allierte armeer med franskemennene i spissen rykker nu mot Capé Bone. Den 1ste armes panserstyrker på nordre flzi og 8de arme i syd. Den fiendtlige motstand er desorganisert og de 4 motstandscentre som er igjen, 1 i nordøst, 2 med ryggen mot sjøen og et fjerde ved Pont du Fahs blir etterhvert tilintetgjort. Der er kraftige flyangrep mot Capé Bone og skibsfarten til Sicilia. Yderligere et skib er senket og dermed 43 de sidste 3 dage. Pantellaria blev også angrepet.

Siden onsdag aften er der talt op 20000 fanger i Tunisia. Siden offensiven i Nordafrika tok til har aksen hat mere enn 60000 faldne, de har mistet 7000 fly, svære mengder materiell og skib, og alle Italias gjenværende besiddelser i Afrika. Der regnes med at aksen vil ha mistet 250000 mann når alt er forbi. Tunis og Biserta er udmarkete havner og skibsfarten gjennem Middelhavet er trygget. 5 fullstendige franske divisioner er gjenutrustet i Nordafrika.

Det fremheves at den allierte seier ikke skyldtes tallmessig overlegenhet men General Alexanders klassiske strategi.

Vestfronten: I dagslys fredag blev mål i Vesttyskland og Frankrike angrepet av britiske fly. På linjen Brest-Lyon blev bl.a. 50 godstog ødelagt. 14 fly savnes. Av 13 tyske fly som var over England nat til lørdag og lørdag blev 5 skudt ned. Derav 1 av norske flyvere.

Forskjellig: Fra Rusland meldes kun at kilen på Taman utvides og fra østen foreligger melding om at japanerne har ørbret britiske stillinger ved Arakan i Burma. Tidligere er meldt at 12 japanske fly er skudt ned ved Koepang og 9 nedskudt og 7 skadet på en japansk flyplass i Kina. I Stillehavet er 2 japanske skib senket.

Kriskarer i Hellas har bl.a. ødelagt 9 lokomotiver, mange jernbanevogner og drept 200 mann aksetropper.

Tyrkiet demonterer tyske meldinger om at de tenker på at angripe Bulgaria.

En tale av Franco opfattes i neutrale kretse som at han mener at aksen vil tape krigen.

Eknevad pekte i en tale på at 10 mai 1940 brøt Belgien og Holland sammen samtidig som Churchill blev utnevnt til premierminister. 10 mai 1941 var det sidste store tyske luftangrep på London. 10 mai 1943 brøt aksen sammen i Tunis. Talen sluttet som en hyldest til Churchill som fortjente hele verdens takk. Han lovet svett, slit, blod og tårer men også seirens. Han sluttet med at si: Krigen i Tunis skapte den 8de arme som fortjener det største ry. Med denne son kierne vil kampen føres videre mens Churchill er eg blir seirens seige inspirator.